

Daf Panorama

La Yéchiva Ohavet Toratêha sous l'égide de Rav Israel Abib

Complément à l'étude du Daf Hayomi

BABA BATRA 159

דף קנט

- א. מכר נכסי אביו בחיי אביו ומת (הבן).
- ב. מכר חלק בכורה בחיי אביו ומת (הבן).
- ג. היה יודע עדות ונעשה גזלן או נמלה לו בירושה.
- ד. היה יודע לו עדות ונעשה חתנו.
- ה. אם יכול לומר מכח אבי אבא אני יורש.
- ו. בן מהו שיירש את אמו בקבר להנחיל לאחים מן האב.
- ז. נקראת דבי בר סיסין ואינה ממנו.

א. שלחו מארץ ישראל לבבל בענין איזה דבר הלכה שאע"פ שקשה הוא בדיני ממונות מ"מ קיבלו שכן הלכה. ומבררת הגמרא איזה דין הוא שקשה הוא בלא טעם. אפשרות ראשונה: מכר הבן בנכסי אביו בחיי אביו ומת הבן בחיי אביו ואח"כ מת אביו, בן הבן מוציא מיד הלקוחות. וזהו שקשה שהרי יאמרו לו הלקוחות אתה מכה אביך יורש והוא מכר לנו ואיך תירש מה שאין לו. ודחו שאין זה קשה שהרי יאמר אני יורש את אבי אבא ולא את אבי שנאמר תחת אבותיך יהיו בניך.

ב. אלא בן שמכר חלק בכורה שלו בנכסי אביו ומת ואח"כ מת אביו מוציא בן הבן מיד הלקוחות. וזה קשה שהרי יאמרו לו חלק בכורה הוא מכה אביך והוא כבר מכר. ודחו דגם בזה יאמר שהוא עומד במקום אביו לירש חלק בכורה מהסבא ולא מאביו.

ג. אלא היה יודע עדות בחבירו ואח"כ נעשה גזלן או נפל לו בירושה שנפסל לעדות, הוא אינו מעיד על כתב ידו (שהרי הוא נפסל לעדות) אבל אחרים מעידים שזה כתב ידו. וזה הדין הקשה בדיני ממונות שאיך נאמנים לקיים חתימתו והרי הוא כבר פסול וגם אם חתם שמא היום חתם בשקר. ודחו, דיש לומר שכבר קיימו בי"ד את השטר לפני שנפסל העד ועכשיו באים לקיים את ההנפק (קיום השטר) ומעידים שחתמו על ההנפק.

ד. אלא הדין הקשה הוא אם היה יודע עדות באדם ואח"כ נעשה חתנו (שנפסל להעיד עליו) הוא אינו מעיד על כתב ידו אבל אחרים מעידים עליו ואע"פ שאינו מקויים ע"י בי"ד. ודחו, שגם זה אינו קשה שאין פסול זה משום חשש שמא ישקר אלא כך גזירת מלך לפסול את החתן להעיד על חותנו, וכיון שקיימו אחרים כתב ידו ה"ז כשר ואין חוששים שחתם היום בשקר.

ה. אלא ודאי הדין הקשה הוא הדין הראשון שהזכרנו שמכר בנכסי אביו בחיי אביו ומת, שבנו מוציא מדי הלקוחות וזה קשה שהרי הפסוק תחת אבותיך יהיו בניך לא נאמר בדיני ממונות שיורש את אבי אביו אלא בדרך ברכה. (ומשנתנו שטוענים יורשי האב, שבן מת ראשון ולא ירש ולא יטול בעל חוב, דמשמע שיכולים לירש את האב ישירות, אין הכרח שמדובר בבני הבן שרוצים לירש את אבי אביהם שלא מכה אביהם, דאפשר לפרש יורשי האב היינו אחיו).

ו. בן שמת בחיי אמו ומתה אמו מהו שירש בקבר להנחיל לאחיו מן האב. והביאו שתי ראיות שאין יורש בקבר: א, ספק אם מת הסבא ראשון או בן בתו מת ראשון יחלוקו יורשי הסבא עם יורשי הנכד, ומשמע שאם מת הנכד ראשון אינו יורש בקבר להנחיל ליורשיו. ועוד ראיה, ספק אם מת הבן ראשון או אמו מתה ראשונה יחלוקו. דמשמע אם מת הבן תחילה אינו יורש בקבר. וטעם הדבר, שלומדים ירושת הבן את אמו מירושת הבעל את אשתו, מה הבעל אין יורש את אשתו בקבר אף בן כן.

ז. מכר כל נכסי דבר סיסין ואמר על שדה שנקראת דבי בר סיסין שלא קנאה מבר סיסין ורק נקראת כן והעמידה ר"נ בידי לוקח כיון שנקראת כן ורבא אמר המוציא מתבירו והוא הלוקח עליו הראיה. (אבל המתחזק בבית וטען המערער לא מחיתי מפני ששהיתי בחדרים הפנימיים והעמידה ר"נ ביד המוכר שעל הלוקח לברר חזקתו, ורבא אמר כיון שהתחזק המוכר הוא מוציא ועליו הראיה).

Rav Elisha Abib

Retrouvez l'ensemble des Daf Panorama sur www.dafhayomi.fr rubrique Résumés